

ні та методичні підходи до оперативної екогігієнічної оцінки асортименту та обсягів застосування пестицидів у сільському господарстві України // Довкілля та здоров'я. — 2001. — № 4. — С. 49-52.

28. Рекомендации по расчету содержания и динамических параметров агрохимических токсикантов в почве и растениях: Утв. 20.02.87 / Гос. Агропромышленный комитет СССР. — М., 1987.

29. Рослинництво [електронний ресурс]: Державний комітет статистики України — режим доступу: www.ukrstat.gov.ua

30. Унифицированные правила отбора проб сельскохозяйственной продукции, продуктов питания и объектов окружающей среды для определения микроколичеств пестицидов: Метод. указания № 2051-79. — М.: МЗ СССР, 1980.

31. Agence de réglementation de la lutte antiparasitaire. // Decision Document E95-03. Pest Management Regulatory Agency. (http://pmra-arla.gc.ca/english/pdf/rdd/rdd_e9503-e.pdf)

32. Anderson J., Priester T., Shalabay L., Metabolism of metsulfuron-methyl in wheat and barley // J. Agr. and Food. Chem. — 1989. — V. 37, № 5. — P. 1429-1434.

33. James T., Klaffenbach P., Holland P. Degradation of primsulfuron-methyl and metsulfuron-methyl in soil // Weed Res. — 1995. — V. 35, № 2. — P. 113-120.

34. Joshi M., Brown H., Romessar J. Degradation of chlorsulfuron by soil microbes // Proc. West Soc. Weed Sci. Spokane, Wash. USA, 1984. — P. 63.

35. Joshi M., Brown H., Romessar J. Degradation of chlorsulfuron by soil microorganisms // Weed Sci. — 1985. — V. 33, № 6. — P. 888-893.

36. Klaffenbach P., Holland P., Rahman A. Degradation of primsulfuron-methyl and metsulfuron-methyl in soil // Weed Res. — 1995. — V. 35, № 1. — P. 113-120.

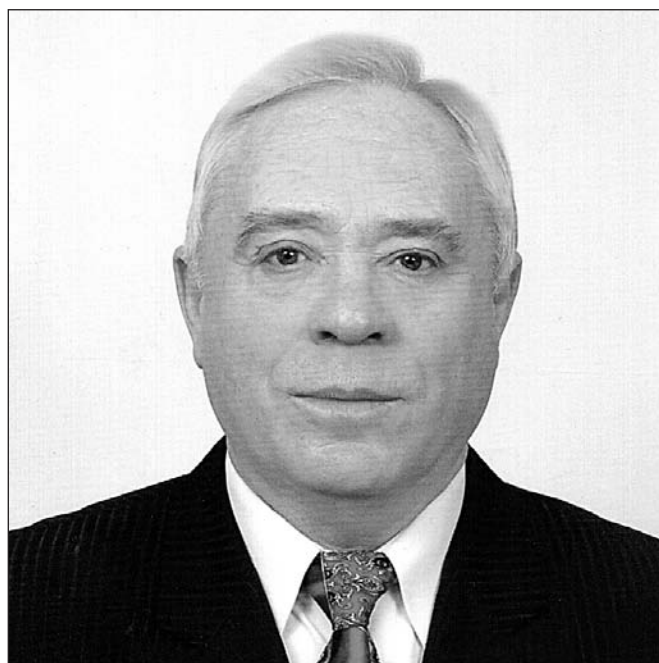
37. Menne H., Berger B. Influence of straw management, nitrogen fertilization and dosage rates on the dissipation of the sulfonilureas in soil // Weed Res. — 2001. — V. 41, № 3. — P. 229-244.

38. Prosulfuron [Електронний ресурс] / Footprint pesticides database — режим доступу до звіту: <http://sitem.herts.ac.uk/aeru/footprint/en/Reports/558.htm>

39. Reports 470 [Електронний ресурс] / Footprint pesticides database — режим доступу до звіту: <http://sitem.herts.ac.uk/aeru/footprint/en/Reports/470.htm>

40. Review report for the active substance prosulfuron [Електронний ресурс] / European commission — режим доступу до звіту: http://ec.europa.eu/food/plant/protection/evaluation/newactive/list1-09_en.pdf

41. Tribenuron methyl (Express) herbicide profile [Електронний ресурс] / Pesticide Safety Education Program — режим доступу до звіту: <http://pmp.cce.cornell.edu/profiles/herb-growthreg/sethoxym-dim-vernolate/tribenuron-methyl/herb-prof-tribenuron-meth.html>

НАШІ ЮВІЛЯРИ

ХРАНИТЕЛЬ СІВЕРСЬКОГО ДІНЦЯ

9 червня 2009 року виповнилося 70 років від дня народження доктора медичних наук, головного наукового співробітника, професора кафедри біохімії Харківського національного медичного університету, академіка Української екологічної академії наук Щербаня Миколи Гавриловича.

Щербань М.Г. після закінчення 1963 року санітарно-гігієнічного факультету Харківського медінституту (ХМІ) працював лікарем-епідеміологом Кустанайської облсанепідстанції, а потім — головним державним санітарним лікарем Кустанайського району Казахської РСР. У 1966 році за особистим запрошенням професора В.М. Жаботинського вступає до аспірантури на кафедрі комунальної гігієни ХМІ, яку закінчив з захистом кандидатської дисертації.

З 1969 р. працює асистентом, доцентом, завідувачем, професором кафедри комунальної гігієни і гігієни праці ХМІ. У 2000 р. створює і очо-

лює лабораторію медичної екології у Центральній науково-дослідній лабораторії, в якій за рік стає головним науковим співробітником, а ще за рік — завідувачем ЦНДЛ.

Творчий шлях Щербаня М.Г. як педагога і науковця формувався на кафедрі комунальної гігієни під постійним впливом творчих ідей засновника цієї кафедри академіка О.М. Марзєєва, що зумовило широку палітру наукових інтересів нинішнього ювіляра.

У 1980-х роках під керівництвом засновника Харківської школи гігієнічного регламентування шкідливих хімічних сполук у водоймах професора В.М. Жаботинського Микола Гаврилович значно розвинув організаційну діяльність та обсяги досліджень з цієї проблеми вже за допомогою своїх колег та учнів, що дозволило остаточно визначити та затвердити у ХМІ і на всіх наукових рівнях актуальний для України науко-

вий проблемний напрямок та створити базовий науково-технічний потенціал на базі ЦНДЛ для оптимізації проблеми підготовки науково-педагогічних кадрів з фаху "Гігієна".

М.Г. Щербань — співавтор наукових розробок з проблеми вдосконалення методичних основ української системи гігієнічної регламентації хімічних сполук у воді водойм, керував та брав участь в обґрунтуванні та розробці понад 150 офіційних державних нормативів (ГДК, ОБРВ), є автором оригінальної наукової концепції з впровадження регіонального еколого-гігієнічного регламентування. За його керівництвом виконано 26 науково-дослідних робіт з проблем охорони здоров'я населення у зв'язку з впливом на організм людини шкідливих факторів; оптимізації водопостачання регіонів України; гігієнічної оцінки технологій водопідготовки; санітарної охорони водойм тощо. У період з 2005 по 2007 роки був одним з наукових керівників НДР пріоритетного фінансування МОЗ України "Обґрунтування патогенетичних механізмів шкідливого впливу на організм сучасних інформаційних технологій і розробка профілактичних заходів з охорони здоров'я людини", у процесі якої вдалося визначити ранні патогенетичні механізми розвитку патології зорової системи у дітей та дорослих — користувачів персональних комп'ютерів.

Головний напрямок наукової діяльності М.Г. Щербаня з 1970-х років — наукове обґрунтування та розробка еколого-гігієнічних заходів з оздоровлення басейну транскордонного джерела питного водопостачання річки Сіверський Донець з метою оптимізації водопостачання Харківської, Донецької, Луганської, Ростовської та Белгородської областей.

Зокрема, у своїй докторській дисертації "Наукове обґрунтування заходів з оздоровлення верхів'я річки Сіверський Донець — основного джерела питного водопостачання населення південно-східного регіону України" М.Г. Щербань започатковує та об'єднує три ключові науково-практичні напрямки з цієї, вельми важливої для України та Росії проблеми, а саме: на основі вивчення та еколого-гігієнічної оцінки еко-

логічних та санітарних проблем верхів'я річки Сіверський Донець в умовах зростаючого антропогенного забруднення науково обґрунтовує і розробляє еколого-гігієнічну концепцію санітарної охорони верхів'я річки та оптимізації водопостачання населення Харківського промислового регіону; науково обґрунтовує та розробляє гігієнічні нормативи у воді водойм для 32 пріоритетних хімічних забруднювачів верхів'я джерела водопостачання; на снові використання матеріалів гігієнічної регламентації науково обґрунтовує і розробляє еколого-гігієнічну концепцію донозологічної діагностики впливу на організм хімічних забруднювачів водного джерела, яка реалізується за допомогою визначених біохімічних корелят. На основі результатів розробки останнього напрямку автор розробляє допоміжні гігієнічні рекомендації до проблеми вивчення захворюваності населення у зв'язку з шкідливим впливом водного фактора. Результати дисертаційної роботи та інші цільові напрацювання М.Г. Щербаня впроваджені у державну програму оздоровлення басейну річки Сіверський Донець, а також стали основою для прийняття розпоряджень та постанов обласної та міської адміністрацій м. Белгорода та області з проблем охорони верхів'я Сіверського Донця.

М.Г. Щербань неодноразово залучався як експерт-гігієніст МОЗ СРСР та України для вирішення проблем, пов'язаних з інтенсивним забрудненням басейну Сіверського Дінця; він — активний ініціатор та учасник створення Белгородської гігієнічної наукової школи та вирішення медико-екологічних проблем у Харківській, Белгородській, Сумській та інших областях; з 1975 по 1990 роки — науковий консультант НДІ охорони вод (НДІ проблем екології), ТВО "Харківкомунпромвод", санепідслужб міст Харкова та Белгорода.

Результати досліджень і наукових розробок М.Г. Щербаня висвітлені у 250 публікаціях, 12 монографіях (у співавторстві), 6 навчальних посібниках, 12 методичних рекомендаціях, 10 нововведеннях, 6 патентах, численних програмних та експертних фахових документах. Він підготував двох кандидатів наук. М.Г. Щербань постійно займає активну життєву позицію: обирався депутатом місцевих органів самоврядування, головою профспілки співробітників Харківського медінституту, був членом республіканської Проблемної комісії АМН та МОЗ України "Гігієна навколишнього середовища" та комісії з екології та охорони здоров'я населення при Харківській обласній державній адміністрації.

Ювіляр і нині сповнений сил та енергії, нових творчих планів. Зокрема, згідно з рішенням ректорату Харківського національного медичного університету та наказом МОЗ України М.Г. Щербань у грудні 2008 р. затверджений науковим керівником НДР пріоритетного фінансування МОЗ України "Обґрунтування концепції управління небезпечними відходами з оцінкою ризику здоров'я населення у басейні міжрегіонального джерела водопостачання річки Сіверський Донець" з терміном виконання протягом 2009-2010 років. Крім того, планує 2010 року започаткувати у системі ФПК Харківського національного медуніверситету курси підвищення кваліфікації науковців, санітарних лікарів, біологів, інженерів та інших працівників, що працюють у сфері охорони навколишнього середовища і здоров'я населення за темою: "Актуальні питання гігієни, екології та профілактичної токсикології".

Побажаємо ювіляру здоров'я, творчого натхнення та подальших успіхів у роботі і особистому житті!

**Проблемна комісія
"Гігієна навколишнього
середовища" МОЗ та АМН
України,**

**колектив Харківського
національного медичного
університету,**

**редколегія журналу
"Довкілля та здоров'я".**